

Budżety gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim w 2022 r.¹

12.10.2023 r.

 8,3%

Wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwie domowym r/r

W gospodarstwach domowych w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano większy wzrost wydatków niż dochodu rozporządzalnego. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw uległa pogorszeniu.

Badanie budżetów gospodarstw domowych pełni ważną rolę w ocenie poziomu życia ludności. Jest nie tylko jedynym źródłem informacji o dochodach, wydatkach i spożyciu ilościowym żywności, dostarcza także danych o wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałe użytkowania. Prowadzone jest metodą reprezentacyjną (opartą na próbie losowej), która daje możliwość uogólnienia (z określoną precyzją) uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe. Przedstawione wyniki badania ustalono na podstawie oświadczeń osób biorących w nim udział.

Tablica 1. Informacje ogólne o gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie		Świętokrzyskie	Polska
Liczba zbadanych gospodarstw domowych	2021	1132	30867
	2022	1128	28383
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2021	2,64	2,55
	2022	2,54	2,47
w tym			
pracujących	2021	1,11	1,07
	2022	1,06	1,03
pobierających świadczenia społeczne	2021	0,88	0,82
	2022	0,90	0,81

Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,54, tj. więcej niż w kraju (2,47)

¹ Prezentowane w opracowaniu dane za lata 2021 i 2022 zostały uogólnione w oparciu o wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze, które zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniki za 2021 r. różnią się od wcześniej publikowanych.

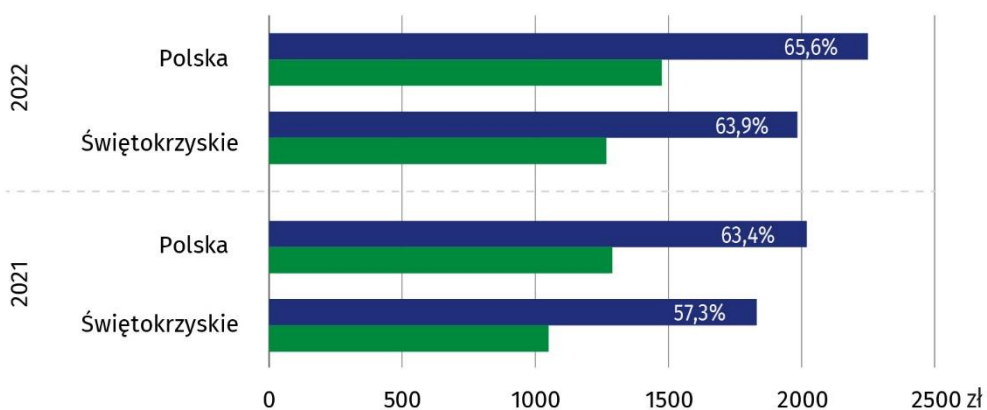
Tablica 1. Informacje ogólne o gospodarstwach domowych (dok.)

Wyszczególnienie		Świętokrzyskie	Polska
w tym			
emerytury lub renty	2021	0,75	0,72
	2022	0,78	0,72
pozostających na utrzymaniu	2021	0,62	0,62
	2022	0,55	0,59

W 2022 r. w województwie świętokrzyskim badaniem budżetów objęto 1128 gospodarstw domowych, co stanowiło 4,0% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,54 (w kraju 2,47).

W zbadanych gospodarstwach w województwie świętokrzyskim pracujący stanowili 41,6% ogółu osób, pobierający świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych – 35,4%, a pozostający na utrzymaniu – 21,8%. Pozostałe 1,2% to osoby posiadające inne źródła utrzymania.

Wykres 1. Budżety gospodarstw domowych

Przeciętne miesięczne na 1 osobę:

■ dochody rozporządzone ■ wydatki □ % Udział wydatków w dochodzie

Dochody

Podstawową kategorią ekonomiczną mającą decydujący wpływ na poziom warunków życia członków gospodarstwa domowego jest dochód rozporządzalny, który przeznaczany jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

W 2022 r. w gospodarstwach domowych w województwie świętokrzyskim przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę wyniósł 1983,42 zł. Jego wartość zwiększyła się w skali roku o 8,3% (o 151,78 zł) i była o 11,8% (o 266,37zł) niższa od przeciętnego dochodu rozporządzalnego w kraju (2249,79 zł).

W porównaniu z 2021 r. w ujęciu kwotowym wzrosły dochody niemal ze wszystkich źródeł. Najbardziej z pracy najemnej – o 83,03 zł (o 8,6%) oraz ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych – o 71,74 zł (o 15,6%).

Dochód rozporządzalny wzrósł nominalnie o 8,3% w skali roku. Nadal jednak był wyraźnie niższy od przeciętnego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w kraju (o 11,8%)

Tablica 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r.

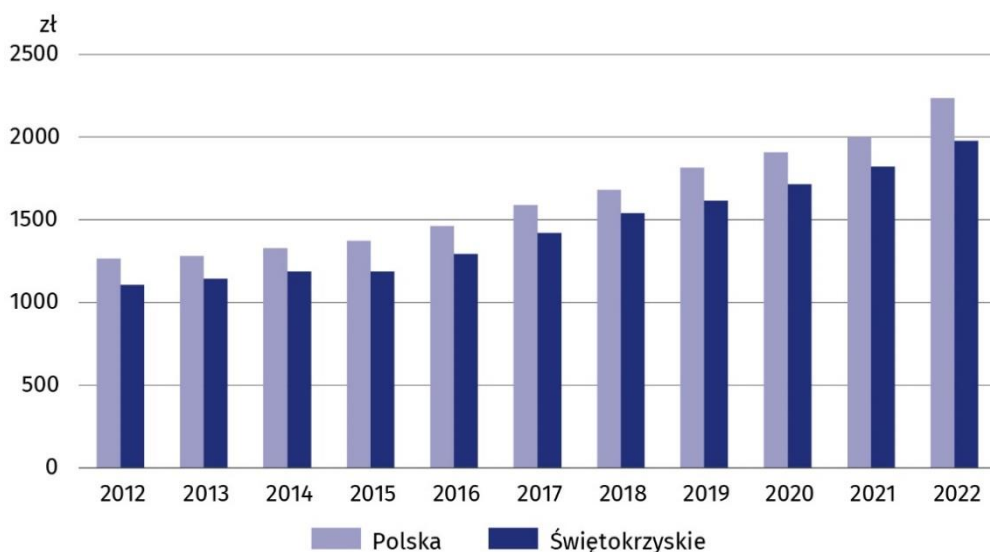
Wyszczególnienie	Świętokrzyskie			Polska	
	w zł	2021=100	Polska=100	w zł	2021=100
Dochód rozporządzalny	1983,42	108,3	88,2	2249,79	111,4
w tym dochód do dyspozycji	1937,84	107,7	88,3	2194,62	111,1
w tym:					
z pracy najemnej	1052,08	108,6	86,8	1212,61	113,8
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	.	.	.	80,03 ^a	108,7
z pracy na własny rachunek	148,83 ^a	101,7	68,6	216,91	107,2
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	531,40	115,6	102,5	518,68	110,3
z pozostałych świadczeń społecznych	178,81	116,5	102,5	174,41	105,3
pozostałe dochody	26,36 ^a	134,9	66,5	39,61	109,3
w tym dary	21,02 ^a	136,8	59,9	35,12	121,6

Kropka (.) brak informacji wiarygodnych (mniej niż 20 przypadków z próby lub względny błąd standardowy większy niż 50%).

a Błąd względny szacunków przekracza 10%.

Dynamika przyrostu dochodu rozporządzalnego w skali roku w województwie była niższa niż w Polsce (odpowiednio 8,3%, wobec 11,4%). Wartość dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w województwie świętokrzyskim osiągnęła w 2022 r. 88,2% średniej krajowej. Niższą relację odnotowano jedynie w województwach opolskim i podkarpackim (odpowiednio 84,9% i 81,3% średniej krajowej).

Wykres 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Struktura dochodu rozporządzalnego w świętokrzyskich gospodarstwach domowych z poszczególnych źródeł w ciągu ostatniego roku nie uległa zasadniczej zmianie. Największy udział miały dochody z pracy najemnej – 53,0% (w kraju 53,9%) oraz ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych – 26,8% (w kraju 23,1%). Udział dochodów z pozostałych świadczeń społecznych był o 1,2 p.proc. wyższy niż średnio w kraju i osiągnął 9,0%, natomiast z pracy na własny rachunek był o 2,1 p.proc. niższy niż przeciętnie w kraju i wyniósł 7,5%.

W porównaniu z dochodami gospodarstw domowych osiągniętymi w 2021 r. zwiększył się udział dochodów ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych (o 1,7 p.proc.), z pozostałych świadczeń społecznych (o 0,6 p.proc.) oraz pozostałych dochodów (o 0,2 p.proc.). Zmniejszył się natomiast udział dochodów z pracy na własny rachunek (o 0,5 p.proc.) oraz pracy najemnej (o 0,1 p.proc.).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, odszkodowania za wyrządzone szkody, niektóre podatki, składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez podatnika) jest dochodem do dyspozycji. Gospodarstwa domowe przeznaczają ten dochód na zakup towarów i usług konsumpcyjnych oraz przyrost oszczędności. W województwie świętokrzyskim dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł w 2022 r. 1937,84 zł i wzrósł w stosunku do 2021 r. o 138,39 zł (o 7,7%), ale był niższy niż w kraju o 256,78 zł (o 11,7%). Z kolei przyrost oszczędności na osobę w 2022 r. był o 10,5% niższy od osiągniętego rok wcześniej i wyniósł 670,87 zł.

Wydatki

W 2022 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie świętokrzyskim wydawało miesięcznie – w przeliczeniu na 1 osobę – 1266,97 zł. Wydatki w województwie były niższe od przeciętnych wydatków w kraju o 208,25 zł (o 14,1%). W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w świętokrzyskim gospodarstwie były wyższe o 20,7%. Największy wzrost odnotowano w grupach wydatków na: restauracje i hotele (o 48,7%), transport (o 38,2%) oraz zdrowie (o 28,2%). W ujęciu rocznym zmniejszyły się jedynie wydatki na wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 1,8%).

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wzrósł o 7,7% w skali roku, ale był o 11,7% niższy niż w kraju

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w świętokrzyskim gospodarstwie wzrosły w skali roku o 20,7%, natomiast w kraju o 15,2%

Tablica 3. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r.

Wyszczególnienie	Świętokrzyskie			Polska	
	w zł	2021=100	Polska =100	w zł	2021=100
Wydatki ogółem	1266,97	120,7	85,9	1475,22	115,2
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	1221,38	120,0	86,0	1420,04	114,9
w tym					
żywność i napoje bezalkoholowe	375,27	117,3	95,2	394,34	116,1
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	28,88	109,2	77,1	37,46	107,1
odzież i obuwie	59,76	119,1	96,3	62,04	108,9
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	237,60	120,3	84,7	280,62	115,9
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	69,45	98,2	91,2	76,17	106,4
zdrowie	71,05 ^b	128,2	87,3	81,42	114,4
transport	139,10 ^b	138,2	96,6	144,00	119,0
łącznie ^c	56,40	107,9	87,4	64,52	104,9
rekreacja i kultura	57,98	119,5	64,7	89,62	115,7
edukacja	8,59 ^b	114,2	48,9	17,56	118,0
restauracje i hotele	41,51	148,7	60,6	68,50	131,4
pozostałe towary i usługi	74,64	124,4	86,0	86,79	113,4

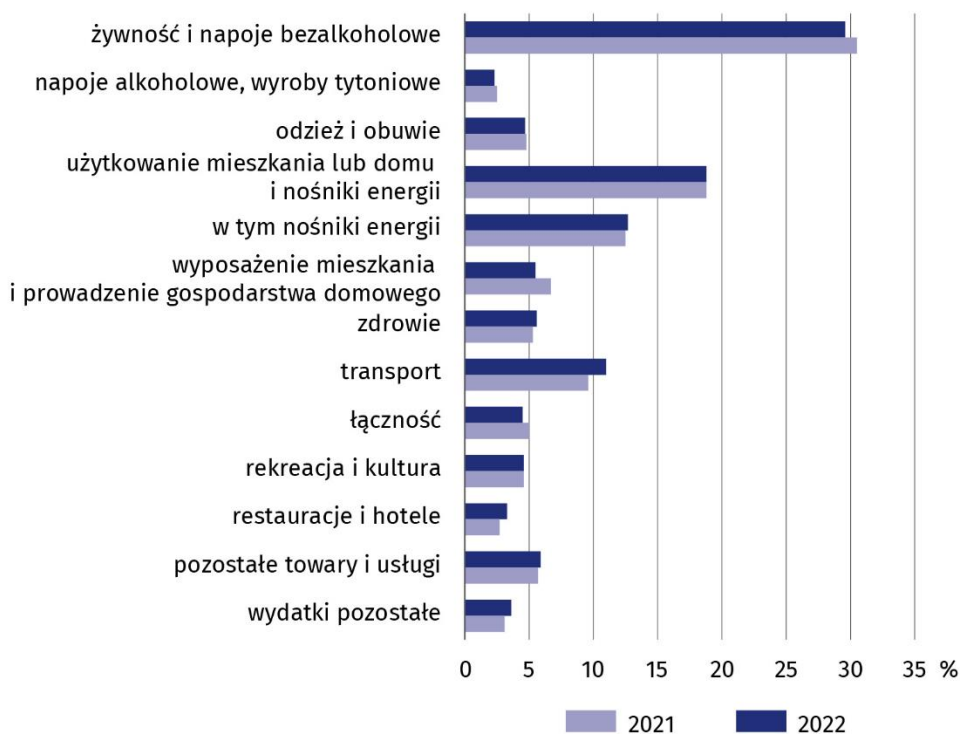
a łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Błąd względny szacunków przekracza 10%. c łącznie z wydatkami za usługi internetowe.

W 2022 r. w strukturze wydatków dominowały te związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych (96,4%, o 0,5 p.proc. mniej niż rok wcześniej), w tym najistotniejszą grupę stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczały przeciętnie 29,6% ogółu wydatków (o 0,9 p.proc. mniej niż w 2021 r.). Znaczącą grupą wydatków były także opłaty ponoszone z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i nośniki energii – 18,8% ogółu wydatków (tyle samo rok wcześniej).

Struktura wydatków świętokrzyskich gospodarstw domowych nie odbiegała znacząco od obserwowanej w kraju. Największe różnice odnotowano w wydatkach na żywność i napoje bezalkoholowe (udział w województwie był o 2,9 p.proc. wyższy niż przeciętnie w kraju) oraz transport (wyższy o 1,2 p.proc.). Niższy natomiast był udział wydatków na rekreację i kulturę (o 1,5 p.proc.) oraz restauracje i hotele (o 1,3 p.proc.).

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, w tym przede wszystkim na żywność i napoje bezalkoholowe

Wykres 3. Udział wybranych kategorii przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w świętokrzyskich gospodarstwach domowych w wydatków ogółem

Spożycie ilościowe żywności

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych są istotnym źródłem informacji o ilości żywności zakupionej lub pozyskanej w inny sposób przez gospodarstwo domowe (z własnego gospodarstwa rolnego, działki pracowniczej, otrzymanej w darze, itp.).

W odniesieniu do 2021 r. wyraźnie zmniejszyło się spożycie ryb i owoców morza (o 20,8%), soków owocowych i warzywnych (o 16,5%). Wzrosło natomiast spożycie na osobę kawy, herbaty i kakao (o 8,0%), warzyw (o 3,0%, w tym ziemniaków o 8,8%).

W województwie świętokrzyskim odnotowano większe niż w kraju przeciętne spożycie na osobę, m.in.: cukru - o 26,3%, mięsa o 20,0%, w tym mięsa surowego o 23,1% (w tym drobiu o 26,5%). Zdecydowanie mniejsze było natomiast spożycie takich produktów jak: ryby i owoce morza (o 20,8%), sery i twarogi (o 18,1%) oraz jogurty (o 13,8%).

W województwie świętokrzyskim odnotowano największe w kraju spożycie mięsa na osobę w gospodarstwie domowym

Tablica 4. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Świętokrzyskie			Polska	
		spożycie	2021=100	Polska=100	spożycie	2021=100
Pieczywo i produkty zbożowe	kg	5,72	99,3	111,9	5,11	100,4
w tym pieczywo ^a	kg	2,83	93,7	109,7	2,58	98,5

Tablica 4. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Świętokrzyskie			Polska	
		spożycie	2021=100	Polska=100	spożycie	2021=100
Mięso	kg	5,77	100,3	120,0	4,81	99,0
w tym mięso surowe	kg	3,30	99,8	123,1	2,68	96,8
w tym drób	kg	1,72	95,6	126,5	1,36	96,5
w tym wędliny i inne przetwory mięsne ^b	kg	2,07	101,5	107,8	1,92	102,7
Ryby i owoce morza ^c	kg	0,19	79,2	79,2	0,24	88,9
Mleko ^d	l	2,74	96,5	96,1	2,85	99,3
Jogurty	kg	0,50	96,2	86,2	0,58	101,8
Sery i twarogi ^e	kg	0,77	96,3	81,9	0,94	98,9
Jaja	szt.	11,92	97,1	113,5	10,50	99,1
Oleje i tłuszcze	kg	1,08	104,9	108,0	1,00	100,0
w tym masło	kg	0,25	92,6	89,3	0,28	90,3
Owoce	kg	3,24	96,4	90,5	3,58	93,2
Warzywa	kg	7,80	103,0	109,4	7,13	98,1
w tym ziemniaki	kg	2,98	108,8	123,1	2,42	99,2
Cukier	kg	0,96	93,2	126,3	0,76	102,7
Kawa, herbata i kakao	kg	0,27	108,0	108,0	0,25	100,0
Wody mineralne i źródlane	l	5,06	94,4	87,5	5,78	99,1
Soki owocowe i warzywne	l	0,86	83,5	79,6	1,08	95,6

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. b Łącznie z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez słodkich serków.

Wyposażenie w przedmioty trwałego użytku

Poziom wyposażenia w dobra trwałego użytkowania przyjmuje się za miarę zaspokojenia potrzeb materialnych.

W 2022 r. podobnie jak w roku poprzednim powszechnie występującymi dobrami trwałego użytkowania w gospodarstwach domowych były urządzenia takie jak: odbiornik telewizyjny, telefon komórkowy oraz pralka automatyczna. Urządzenie z dostępem do Internetu posiadało niemal 84% gospodarstw domowych, ponad 73% gospodarstw miało kuchenkę mikrofalową, a przeszło 72% samochodów osobowych.

Wyniki badania gospodarstw domowych wskazują na coraz lepszy standard życia w województwie świętokrzyskim w zakresie wyposażenia w dobra trwałego użytkowania

Na przestrzeni roku najbardziej wzrósł odsetek gospodarstw posiadających kuchenkę mikrofalową (o 9,2 p.proc.) oraz rower (o 8,9 p.proc.). Najbardziej zmniejszył się natomiast udział gospodarstw dysponujących zmywarką do naczyń (o 2,9 p.proc.) oraz komputerem osobistym (o 2,3 p.proc.).

W porównaniu do kraju w województwie świętokrzyskim odnotowano większy odsetek gospodarstw domowych wyposażonych m.in. w: sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 6,8 p.proc.), kuchenkę mikrofalową (o 5,4 p.proc.), odbiornik telewizyjny (o 5,0 p.proc.). Mniejszy niż średnio w kraju był udział gospodarstw posiadających: zmywarkę (o 13,3 p.proc.), kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną, indukcyjną (o 8,6 p.proc.) oraz komputer osobisty (o 6,7 p.proc.).

Tablica 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

Wyszczególnienie	Świętokrzyskie		Polska	
	2021	2022	2021	2022
	w % ogółu gospodarstw domowych			
Pralka automatyczna	96,2	95,0	94,9	93,5
Zmywarka do naczyń	36,3	39,2	48,4	52,5
Kuchenka mikrofalowa	64,2	73,4	64,5	68,0
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	12,9	13,4	17,2	22,0
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	60,4	63,6	60,0	56,8
Odbiornik telewizyjny	99,5	99,7	95,9	94,7
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	61,1	63,2	63,4	59,8
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	82,9	83,9	86,8	87,9
Telefon komórkowy	99,3	98,4	98,7	98,3
w tym smartfon	77,7	79,6	81,6	83,7
Komputer osobisty	72,2	69,9	76,5	76,6
w tym laptop, tablet	64,5	62,5	67,5	68,3
Drukarka	36,3	44,4	38,8	39,5
w tym drukarka wielofunkcyjna	26,7	32,7	28,4	28,4
Rower (bez dziecięcego)	57,9	66,8	62,6	62,8
Samochód osobowy	72,3	72,1	73,2	72,8

a Opracowano według stanu na końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Obejmuje urządzenia umożliwiające połączenie z Internetem poprzez np. komputer stacjonarny, laptop, telewizor, smartfon.

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim w porównaniu z 2021 r. pogorszyła się.

W 2022 r. 43,9% gospodarstw domowych postrzegало swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą (w Polsce 49,9%), a 4,2% jako raczej złą albo złą (w kraju 5,9%). Jako przeciętną swoją sytuację oceniło 51,9% gospodarstw (w kraju 44,2%).

W województwie świętokrzyskim w skali roku nastąpił spadek odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako dobrą albo raczej dobrą - o 4,5 p.proc. (w Polsce o 3,4 p.proc.), przy jednoczesnym wzroście postrzegających ją jako raczej złą albo złą o 0,3 p.proc. (w kraju o 1,0 p.proc.). Zwiększył się również udział gospodarstw określających swoją sytuację jako przeciętną o 4,2 p.proc. (dla Polski wzrost wyniósł 2,5 p.proc.).

W skali roku odnotowano spadek odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako dobrą albo raczej dobrą

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Kielcach
p.o. Dyrektor Ewa Tomczyk
Tel: 41 249 96 02

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne
Tel: 41 249 96 23

www.kielce.stat.gov.pl

[@Kielce_STAT](https://twitter.com/Kielce_STAT)

[@UrządStatystycznywKielcach](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywKielcach)

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w 2022 roku](#)

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2022 r. w świetle badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[STRATEG](#)

[Badanie BGD – warunki materialne ludności według województw](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)